

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

LNT-lautakunta 13.1.2026, iltakoulu
Nuorisovaltuusto 26.1.2026, lähetekeskustelu
Aluehallitus 27.1.2026, iltakoulu
LNT-lautakunta 25.2.2026, päätös
Aluehallitus 3.3.2026, päätös
Aluevaltuusto, 5.3.2026 päätös
Nuorisovaltuusto 9.3.2026, tiedoksi

KEUSOTE.FI

Sisällysluettelo

1. Johdanto
 1. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
 2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluketjua
 3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyön ohjaavat periaatteet
2. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella
 1. Käytetyt tilastot
 2. Hyvinvoinnin tila
 1. Lapset, nuoret ja lapsiperheet
3. Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit
 1. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 painopisteet ja tavoitteet
4. Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 toimenpano ja raportointi
5. Liitteet

1. Johdanto

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

1.1. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma

Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2030 perustuu lastensuojelulakiin (417/2007, §12), jonka mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelman tulee suunnittelukaudelta tiedot:

1. lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
2. lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
3. yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
4. suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma linkittyy alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan luoden tavoitteet alueelliselle yhdyspintatyölle, jonka tavoitteena on tuottaa hyvinvointi- ja terveyshyötyä alueen asukkaille. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma täydentää ja tukee yhdyspintakumppaneiden hyvinvointityötä sekä paikallisia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmia.

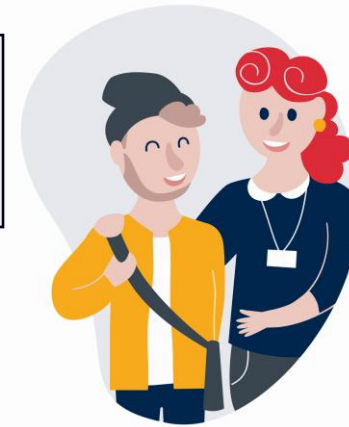
Hyvinvointisuunnitelmassa määritellään yhteistyön järjestämisestä yhdyspintatoimijoiden kanssa lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman lähtötason tietona on laaja tietopohja ja sen valmistelusta ja toimeenpanosta vastaa alueellinen Lapsi- ja perhepalvelujen ryhmä, jonka työ on ennakoivaa, monitoimijaista ja yhteensovittavaa. Ryhmässä on monialainen edustus hyvinvointialueen lasten ja nuorten palveluista vastaavista toimijoista.

Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista raportoidaan vuosittain alueellisen hyvinvointikertomuksen avulla.

1.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana palveluketjuja

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa jokaista palveluketjua, sen läpileikkaavana periaatteena
 - Varhaisessa ennaltaehkäisevässä tuessa
 - Hoidossa, kuntoutuksessa ja tuessa perustasolla
 - Hoidossa, kuntoutuksessa ja tuessa erityistasolla
- Monialaisuus ja kumppanuus on toteutuksessa keskeistä
 - Palveluketju kattaa myös muut toimijat ja ulottuu esim. kouluihin, liikunta- ja kulttuuripalveluihin, järjestöihin ja yrityksiin
- Asukas, asiakas ja potilas on aktiivinen osallistuja
 - Oma rooli, tiedonsaanti, vaikuttaminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumista seurataan määritetyin mittarein (Hyte-tietopohja, hyte-kerroin ym.)

LASTEN JA NUORTEN PALVELUKETJU

Asiakasohjaus

Varhaisen tuen
toimintamallit, esim.
Messiin-malli

Ohjaus, neuvonta,
palvelutarpeenarvointi

Verkostoyhteistyö:
järjestöt, yksityiset
palveluntuottajat,
seurakunnat, kunnat ym.

Perhekeskuspalvelut:

Äitiys- ja lastenneuvola, ehkäisyneuvola,
opiskeluhoitopalvelut, kohtaamisaikatoiminta,
perheneuvola- ja nuorisotasemapalvelut,
lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö,
perhesosiaalityö, ammatillinen tukihenkilötyö,
perheoikeudelliset palvelut

Lastensuojelu:
Avohuolto, sijaishuolto

Sosiaali- ja kriisipäivystys,
Sosiaalipäivystys, kriisipäivystys,
Ankkuritoiminta ym.

Digipalvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Varhaiskasvatus, perusopetus,
oppilaitokset, kulttuuri- ja liikuntatoimi,
järjestöt, Kela, nuorisotyö ym.

Perusterveydenhuollon ja vammaispalvelut: (mm.
pitkäaikais/akuutit sairaudet, mipä, lääkinnällinen
kuntoutus, sth, keva-asumispalvelut, päivätoiminta,
kuljetuspalvelut jne.)

Erikoissairaanhoidon palvelut: esim.
psykiatria, mielenterveys- ja päihde,
kehitysvammapoliklinikka, somatiikka ym.

**Ennaltaehkäisy, varhainen
tuki ja tunnistaminen**

**Hoito, tuki ja kuntoutus
perustasolla**

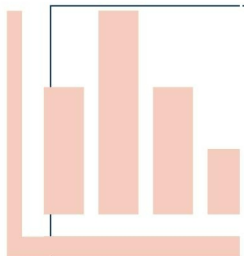
**Hoito, tuki ja kuntoutus
erityistasolla**

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

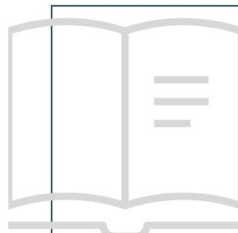
1.3. Alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjaavat periaatteet yhdyspintatyöhön

Tiedolla johtaminen

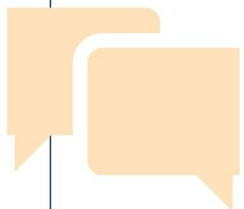
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perustuu tietoon pohjautuvaan suunnitelmalliseen työhön ja päätöksentekoon.

Ajankohtaisen tiedon jakaminen ja sen pohjalta ennakointi ja varautuminen esim. palvelutarpeen muutoksiin

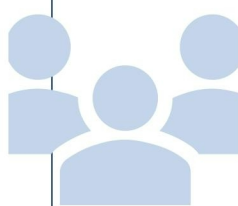
Koulutus ja viestintä

Yhteisillä koulutuksilla ja työpajoilla tuotetaan tietoa ja kehitetään toimintaa laaja-alaisesti kaikkien toimijoiden kesken. Yhteisesti sovitulla viestinnällä tiedotetaan kattavasti alueen asukkaista ja tuetaan alueen toimijoiden yhteistä työtä

Puheeksiottaminen

Huolet tulee ottaa puheeksi kunnioittavasti - siellä, missä ne ilmenevät ja silloin kun ne ilmenevät. Arvostava puheeksiottaminen tähtää yhteistyöhön. Syyttely ei edistä yhteistyötä.

Osallisuuden tukeminen ja avoimesti yhdessä toimiminen

Yhteistyö edellyttää vuoropuhelua. On tärkeää kuunnella ja tulla kuulluksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee tapahtua avoimessa yhteistyössä, joka tukee osallisuutta.

2. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila Keski-Uudellamaalla

HYVINVOINTIALUEEN VÄESTÖRAKENNE

207 070

ALLE
18-
VUOTIAAT

20%

YLI
65-
VUOTIAAT

21%

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Ruotsin-
kieliset 1,1 %

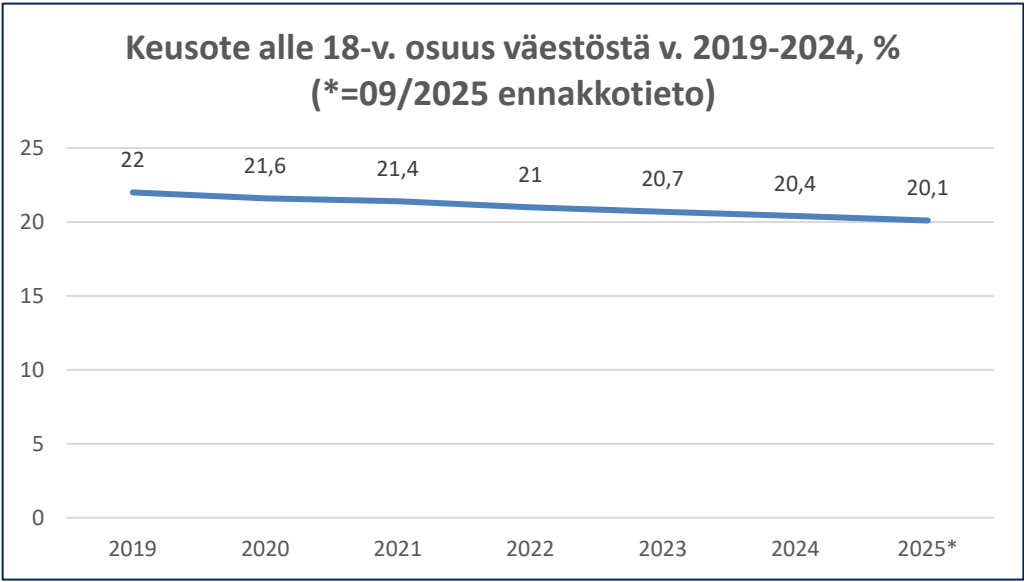
Vieraskieliset 8,3 %

Suomenkieliset 90,5%

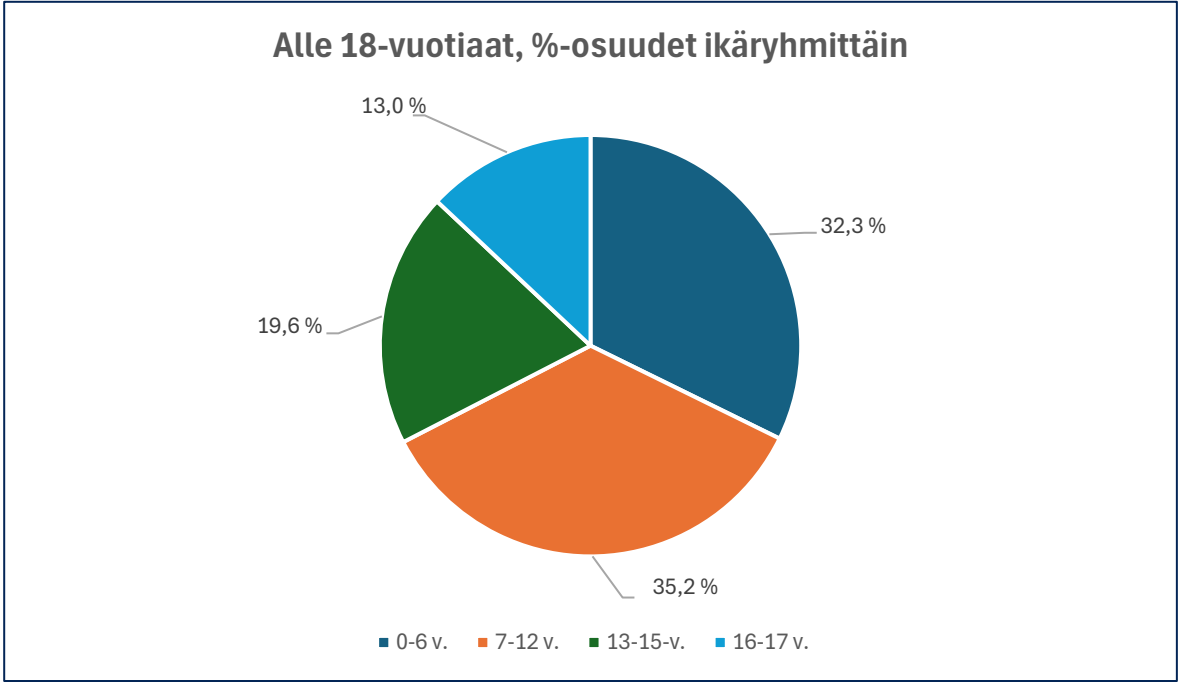
Perheitä
56 539 (N)

Lapsiperheitä
22 908
(40,5 % perheistä)

Yhden
vanhemman
perheitä 7 392
(32,3 %
lapsiperheistä)

Ikäryhmä	osuus koko väestöstä v. 2024 (%)	osuus alle 18-vuotiaista (%)
0 - 6	6,6 (N 13 606)	32,3
7 - 12	7,2 (N 14 842)	35,2
13 - 15	4 (N 8 267)	19,6
16-17	2,6 (N 5 467)	13

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus (8.-9. lk) ¹⁾

Keusote: 22 %	Koko maa: 22 %
Pojat: 10 %	Tytöt: 34 %

Terveyttä edistäviä elintapoja (8.-9. lk) ²⁾

Keusote: 12 %	Koko maa: 13 %
Pojat: 16 %	Tytöt: 8 %

Harrastaa jotain ainakin kerran viikossa (8.-9. lk) ³⁾

Keusote: 81 %	Koko maa: 80 %
Pojat: 81 %	Tytöt: 81 %

Energiajuomien käyttö (8.-9. lk) ⁴⁾

Keusote: 10 %	Koko maa: 10 %
Pojat: 11 %	Tytöt: 8 %

Kokee terveytensä keskikertaiseksi tai huonoksi (8.-9. lk) ⁵⁾

Keusote: 22 %	Koko maa: 22 %
Pojat: 14 %	Tytöt: 29 %

Nikotiinipussien käyttö (8.-9. lk) ⁶⁾

Keusote: 6 %	Koko maa: 6 %
Pojat: 9 %	Tytöt: 3 %

Sähkösavukkeiden käyttö (8.-9. lk) ⁷⁾

Keusote: 7 %	Koko maa: 5 %
Pojat: 5 %	Tytöt: 8 %

Ylipaino ja lihavuus (13-16 v.) ⁸⁾

Keusote: 22,6 %	Koko maa: 23,5 %
Pojat: 27,6 %	Tytöt: 17,4 %

Yhteenveto lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta

- Hyvinvointialueen väestö kasvaa, mutta lasten ja nuorten osuus pienenee
- Aiempaa useampi lapsi tai nuori kokee oman terveydentilansa hyväksi
- Lasten ja nuorten mielen hyvinvointiin liittyy haasteita, esim. joka kolmas yläkouluikäinen tyttö kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta
- Aiempaa harvempi pojista syö aamupalaa, aiempaa harvempi tytöistä koululounasta ja yhä useampi juo päivittäin energiajuomia
- Ylipainoon ja lihavuuteen liittyvät haasteet
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on pysynyt ennallaan, aiempaa useampi toisen asteen opiskelijapojoista harrastaa vähän hengästyttävää liikuntaa.
 - MOVE!-tulokset: 5. ja 8. lk fyysinen toimintakyky parantunut edelleen
- Aiempaa useampi tyttö ei käytä alkoholia. Nuorista aiempaa useampi käyttää päivittäin tupakka- ja nikotiinituotteita. Nikotiinipussien käyttö on yleistynyt.
- Koulukiusaaminen ei ole vähentynyt. Syrjinnän kokemukset ovat lähialueita harvinaisempia.
- Aiempaa harvempi kokee yksinäisyyttä.

3. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

3.1. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2030 painopisteet ja tavoitteet

- Lasten ja nuorten elintapaohjauksen kehittäminen
- Lasten ja nuorten osallisuuden ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen
- Lasten ja nuorten kulttuurihyvinvointi

- Väkivallan ehkäisy
- Koetun turvallisuuden vahvistaminen
- Päihteiden käytön vähentäminen

- Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ennaltaehkäisevästi ja varhaisen tuen palveluin
- Lasten ja nuorten oppimiskyvyn tukeminen

Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

Asukkaille hyvät arjen rutiinit

Asukkaille turvallinen arki

Asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

Hyvinvointialueen strategia 2026-2030: Hyvinvointia ja turvallisuutta asukkaille yhdessä

Painopiste (alueellinen hyvinvointisuunnitelma)	Tavoite	Toimenpide (esim.)	Mittari (esim.)	Vastuu
1. Aukkaille hyvät arjen rutiinit (Edistetään asukkaiden fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kulttuurista aktiivisuutta tukemalla arjen rutiineja, elintapoja ja kulttuuriosallistumista)	Lasten ja nuorten elintapaohjauksen kehittäminen			
	Lasten ja nuorten osallisuuden sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen			
	Lasten ja nuorten kulttuurihyvinvointi			

Painopiste (alueellinen hyvinvointisuunnitelma)	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuu
2. Aukkaille turvallinen arki	Kotitapaturmien vähentäminen			
	Ehkäistään väkivaltaa / lähisuhdeväkivaltaa ja koulukiusaamista			
	Vahvistetaan turvallisuuden tunnetta			
	Vähennetään päihteiden käyttöä			

Painopiste (alueellinen hyvinvointisuunnitelma)	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuu
3. Asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen (Tuetaan asukkaiden mielen hyvinvointia sekä työ-, toiminta- ja oppimiskykyä vahvistamalla elintapoja, resilienssiä*) ja palvelujen saavutettavuutta) *) Resilienssiä voidaan vahvistaa esim. mielen hyvinvoinnin tukemisella, sosiaalisten verkostojen ja osallisuuden vahvistamisella, elintapaohjauksella ja palvelujen saavutettavuudella sekä digitaitojen ja kansalaistaitojen kehittämisellä	Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ennaltaehkäisevästi ja varhaisen tuen palveluin			
	Tuetaan lasten ja nuorten oppimiskykyä			

4. Toimeenpano ja seuranta

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano ja seuranta

- Alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä sekä alueellinen Lapsi- ja perhepalvelujen (LAPE) ryhmä vastaa suunnitelman toimeenpanosta, seurannasta ja raportoinnista
- Tavoitteiden toteutumisen raportointi ja niiden mahdollinen tarkentaminen tehdään vuosittain osana alueellista hyvinvointikertomusta

5. Liitteet

- Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024
- Hyvinvoinnin tilan tietolähteet
- Valmistelun tiekartta

Liite 1.: Alueellinen hyvinvointikertomus 2026-2030

- Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024 (Keusote valtuusto 12.6.2025, §58)
- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilan kuvauksessa tietolähteinä käytetty mm.:
 - Kouluterveyskysely 2025, THL
 - FinLapset –rekisteriseuranta, THL
 - Väestörakenne, Tilastokeskus

Hyvinvointia yhdessä

KEUSOTE.FI

A large, abstract orange shape with a rounded left edge and a pointed right edge, positioned on the right side of the dark blue background.

KEUSOTE.FI